

TELEFON: 4687 CORTLANDT

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Schner.

stopil.

predujočo slabost.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation) LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.

En celo leto v tuzi	En New York za celo leto	\$7.50
En leto v tuzi	En New York za pol leta	\$4.00
En leto v tuzi	En New York za pol leta	\$4.00
En leto v tuzi	En New York za pol leta	\$4.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$7.50
Advertisement on agreement

Depot brez podpla in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošlje bivalnično naznaki, da bismo našim naročnikom.

GLAS NARODA
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 3275

Bodočnost Quatemale pod Herrero.

Poročilo, da je bil Don Carlos Herrea izvoljen ustavnim predsednikom Quatemale, bodo z zadovoljstvom sprejeli vsi Amerikanci, ki poznajo dejanske razmere v Centralni Ameriki. Herrero je bil provizorični predsednik, odobren od vlade Združenih držav, iz časa, ko se je odstavilo zloglasnega diktatorja Cabrera, o katerem je narodna skupščina v Guatemali izjavila, da ni več duševno sposoben, da bi vodil usode dežele. Cabrera je še vedno v ječi v glavnem mestu in notorična La Palma, njegovo bivališče v predmestju in kraj, kjer je koval svojo zlobno načrte za zatiranje svojih sorodnikov, sta še vedno prazna.

Zadnje volitve so dale provizoričnemu predsedniku veliko večino glasov. Prvikrat v več kot dvajsetih letih je imel narod Quatemala pravico voliti, kajti tokom vlad Cabrera so imeli le priliko voliti zanj ali pa ostati doma.

V zadnjem času so prišla številna poročila, da vre v vseh petih centralno-ameriških republikah in da je povsod opaziti velik nemir. Če so ta poročila resnična, je upati, da se bo ta nemir polegel sedaj, ko je bil Herrero ustavno izvoljen predsednikom.

Radikalec in ekstremisti so se seveda poslužili prilike, katero jim daje nova prostost ter dali izraza svojemu mnenju. To so varnostne zatvornice naroda in take izjave ne morejo nič škoditi, dokler se dotični ljudje dejanski ne vmešavajo v vladne posle. Glede Carlosa Herrera se glasi, da je zelo sposoben in da bo gotovo dal deželi pošteno in neustraheno administracijo. Ljudje, ki dobro poznajo Quatemalo, so prepričani, da se bo dežela kmalu vrnila v normalno stanje.

Ko bodo strankarske razlike enkrat uravnotežene, bodo prišli Guatemalci do spoznanja sijajnih prilik, ki se jim nudijo.

"Narodna rehabilitacija". To so res visokodoneče besede, katere je čitati v vsaki proklamaciji vsakega južno-ameriškega predsednika, naslovljeni na kongres. To so tudi besede, katere rabi vsak ameriški kongresnik pred svojimi volilec. Tem besedam pa ponavadi ne sledi nikakršna dejanja.

V Guatemali pa je danes položaj povsem drugačen. Herrero, novi predsednik, uživa po celi Centralni Ameriki ter tudi v New Yorku, Londonu in Parizu sloves, da je človek, kojega beseda je prav tako dobra kot njegova obveznica. Uspešna in praktična uprava obširnih kavnih in sladkornih nasadov, nam priča o njegovi zmognosti kot administrator. To upravo je vodil tokom let, v katerih je bil izpostavljen nešteti draženjem ter zasledovanjem predsednika Cabrera.

Ekonomski položaj Quatemale je resen. V decembru 1917 ter v januarju 1918 je cela serija potresov uničila skoro vsa poslopja v Guatemali City. Škoda je bila velikanska in revščina narodne vlade je bila tako popolna, da ni mogla Guatemala nanovo zgraditi svojih porušjenih javnih poslopj. Velik dolg v inozemstvu je zaprl vsa vrata za nadaljnje finančne vire v času, ko so vjevali evropski narodi velikanski boj. Polom Quatemale je bil preprečen le s tem, da so prišle rasti cene kave v jeseni 1918. Nato je sledilo zvišanje cen sladkorja in plantažniki v Guatemali so želi zlato žetev. Treba bo šele videti, kak opoložaj bo postal sedaj, ko sta oba predmeta padla v ceni. Gotovo je, da so napravili guatemalski plantažniki velikanske dobičke, a prav tako res je, da so zapravljali denar kot oni pijani mornar.

Doim sta sladkorna in kavna industrija glavni industriji v Guatemali, nudi dežela tudi izvrstno priliko za živinorejo. Organiziranih je bilo že več krajevnih podjetij, vendar pa je še vedno dosti prostora za nadaljva.

Znano je, da vsebuje Guatemala tudi petroljske vrelce, a njihov razvoj je bil dosedaj onemogočen vsled dejstva, da ni hotel Cabrera pospeševati prospektiranja. Pod administracijo Herrera se bo brez dvoma pospeševalo prospektiranje. Iz istega vzroka so ostali nerazviti tudi ostali mineralni viri dežele.

Guatemala zasluži naše simpatije radi načina, kako je strmoglavila despotu, ki je držal deželo v suženjstvu skozi več kot dvajset let. Preprečilo se je vsako vsako prelivanje krvi ter doseglo izpremembo v vladi.

Za neosvobojeno domovino.

V Zagrebu so se zbrali 22. in 23. avgusta na zborovanju za neosvobojeno domovino zastopniki zasedenih pokrajin, poslanci, predstavitelji strank in kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij. V predsedstvo tega zborovanja so bili izvoljeni za predsednika dr. Gustav Gregorin, za podpredsednika Cezar Akačič in dr. Dinko Trinajstić, za zapisničarja dr. Marij Krmpotić in J. Prumk. Debatu je bila zelo obširna ter je imela za predmet zunanji in notranji položaj jug. države s posebnim ozirom na jadransko pršašenje ter je bil sprejet od posebnega dvanaestčlenskega odbora izdelan predlog, ki se bavi deloma z notranjepolitičnimi vprašanji, deloma s še nerешeni vprašanji glede zasedenega ozemlja. Storjen je bil sklep, da se ustanovi permanentni "Jadranski zbor", ki bo deloval na to, da se povoljno reši jadransko vprašanje v zmislu jug. narodnih težnj, in da se rešijo problemi, ki so v zvezi z jadranskim vprašanjem. Delovanje tega zbora se prične s tem zborovanjem, drugo zborovanje pa bo meseca oktobra t. l. v Beogradu. Jadranski zbor tvori osebo, ki se bavi z jadranskim vprašanjem. Določila se je tudi oblika tega zbora in njega ustroj. Poslovni odbor mora med drugim pospeševati organiziranje Jugoslovanske Matice ter analogno narodnemu svetu v Ijubljani organizirati posebno organizacijo na Hrvaškem, ki bo skrbela za socialno gospodarske interese beguncev in izseljencev iz okupiranih krajev.

Nadalje se je konstatiralo:

1. Da je in je bil ves narod v okupiranem ozemlju, složen in se stinja v svojih načelih glede zahtev, da se jadranski spor z Italijo reši po principu samodoločbe narodov, kakor ga je proglasil Wilson po ruski revoluciji in da vsa dosedanja naglašavanja teh principov in vsa posredovanja zavezniških držav ter vse ogromno delo za mir in sporazum od strani jugoslovanskih uradnih faktorjev do sedaj še ni melo robenega uspeha. Nočemo nam priznati niti naših najvitalnejših narodnih interesov od strani Italije; 2. da dosedanja mednarodni red ni s ničemer varoval našega naroda od pustolovskih roparjev D'Annunzijevih na Reki, ampak da še obstoji nevarnost, da se take pustolovščine razširijo še dalje v našo škodo; 3. da vsa lojalnost naše vlade, potrpežljivost javnosti in zatajevanje okupiranega prebivalstva ni moglo rešiti okupiranega prebivalstva pred strašnimi izgubi, mukami, uničevanjem lastnine in življenja ter kulturnih in gospodarskih pridobitev. Vse to ni moglo obvarovati naše države, da ne bi se Italija nelojalno vmešavala v naše notranje zadeve in da ne bi povzročevala vpadov v naš državni teritorij. V tem položaju je jasno, česa moremo pričakovati od morda polovičnega rešenja našega vprašanja. Zaradi tega ne moremo smatrati s to in takšno Italijo nobenega kompromisa za definitivno rešenje naših odnošajev. — Zato 1. ostanemo sedaj, kakor tudi poprej pri zahtevah integralnega osvobojenja vsega našega naroda ob Jadranu. 2. Odločili smo se, da bomo držali vse nekdanje in pridobljene pozicije v spornem mešanem, okupiranem ozemlju. 3. Proglasujemo kot obvezo narodne solidarnosti, da mora ves narod podpirati vsak svoj del v njegovih zahtevah, da omogoči svoj obstanek in da se zvedni s svobodno domovino. 4. Zahtevamo in v vsemi simpatiji in v zvezi z vsemi faktorji in elementi, ki pridejo v poštev, da bomo delali na to, da se nobena odločitev o usodi kateregakoli dela okupirane teritorije ne bo izvršila, ne da bi se porej vprašalo naš narod za mnenje, da se torej vprašanja o vsem spornem etnološkem mešanem teritoriju ob Jadranu in njegovi pripadnosti rešuje potom svobodnega plebiscita prebivalstva. Zahtevamo od začasnega narodnega predstavništva, da se izpremeni dosedanj sistem, po katerem se v naši državi vodi zunanja politika ter pa prevzame ono efektivno kontrolo nad vodenjem politike. V to svrhu naj takoj osnuje trajni parlamentarni odbor za zunanjo politiko, ki bo deloval tudi takrat, kadar ne bo sklicano narodno predstavništvo.

Od članov narodnega predstavništva iz okupiranih krajev zahtevamo posebnost, da z vsemi sredstvi nastopijo za to, da se udeležijo zgoraj omenjene zahteve, v primeru neuspeha pa, da puste odgovornost za posledice vladni sami in izvedejo konsekvence. Nadalje pozivljamo vse člane narodnega predstavništva iz okupiranih krajev, da pri osrednji vladi z vso energijo nastopijo za to, da vlada ne bo dopustila, da se pozabijo strašni dogodki v Splitu, Trstu, Pulju, na Reki, Pazinu, Zadru itd., temveč da se zahteva od italijanske vlade primerna odškodnina za vse naše poškodovane institucije in da da vsem posamnikom potrebno odškodnino. Nadaljne zahteve zadevajo varnost življenja in imetja, vračanje beguncev itd.

Končno je zbor sklenil storiti potrebne korake, da se pri centralni vladi v Beogradu v področju ministrstva za socialno politiko ustanovi poseben referat za izseljence in begunce iz okupiranega ozemlja. Temu referatu naj bi bili podrejeni podobni referati pri pokrajinskih vladah.

Po končanem zborovanju so se izvoljeni člani poslovnega odbora sestali pri seji, na kateri so ukrenili vse potrebno za organiziranje osrednje pisarne odbora v Zagrebu, kjer je sedež odbora, ter o pričetku delovanja.

Dopisi

Lorain, Ohio.

Naznanjam vsem članom Slov. čitalnišnega, pevškega in dramskega kluba "Lipa", da se zagotovo vdelež redne mesečne seje v nedeljo 19. septembra ob 7. uri zvečer v Virantovi dvorani, ker imamo rešiti več važnih točk. Posebno pa opozarjam vse one, kateri dolgujejo na mesečnini več kot 3 mesece, da poravnajo zaostalo, ako želijo še nadalje ostati člani.

Pevski odsek kluba "Lipa" bo od sedaj naprej imel pevске vaje v Lukešičevih prostorih in ne več pri rojaku Duši, kateri nam jih je iz prijaznosti dal brezplačno na razpolago. Pevske vaje se vrše vsako soboto zvečer od 7. ure naprej. Opominja se vse pevce na točnost.

Obenem prosimo vsa ostala slovenska društva, da ne vzpirajo na sledeče dneve veselje: 2. okt. priredijo klub "Lipa" vinski trgatve, 7. novembra žaloigro "Sin" in na Stefanov večer se vrši zabavni večer.

S pozdravom
Predsednik "Lipa".

Woodstock, Ill.

Ker ravno pošiljam naročnino za "Glas Naroda", hočem tudi

Mi storila prav.

Prvi prijatelj: — Mislim sem, da imaš avtomobil.

Drugi prijatelj: — Da, imam ga, a naučil sem svojo ženo voziti in sedaj sem se moral vrniti k polični kari.

V časih draginje.

Mož: — Le pomisli, draga žena, dobil sem cel porterhouse steak. Žena: — Moj Bog, kje pa si ga dobil?

Mož: — Pri mesarju, ki prodaja na obroke. En dolar na roko in po en dolar na teden.

Pripomoček.

Gost (proti brivcu): — Zakaj pa mi pripovedujete vse te stvari, ne morile stvari?

Brivec: — Vidite stvar je ta-

na kratko opisati to mesto kot najnovejšo slovensko naselbino.

Delavske razmere so tu bolj srednje, plače pa za sedanjoo draginjo premajhne, \$4.00 do \$5.75 dobimo za deveturno delo. Tukaj se nahaja menda največja tovarna Oliver Typewriter Co. in ima zaposlenih od 7 do 10 tisoč delavcev in delavk. Potem je še tovarna Woodstock Typewriter Co., ki ima tudi zaposlenih približno do 5000 ljudi. Čuje se tudi, da bodo v kratkem še postavili dve dugi tovarni. Torej dela bo dovolj, kakor se vidi, le stanovanj je težko dobiti. Za družino skoro ni misliti, da bi mogel dobiti sem; za katerega samca se še primeri včasih, da se dobi kakšna sobica kje pod streho.

Slovenci smo tukaj samo štirje: ena ženska, dva moška in jaz sem samec. Težko čakam, ker imam že tretji križ na hrbtu, da bi kje našel kakšno slovensko cvetko, da bi si jo presadil v svoj vrt. Tukaj je res dosti deklet, ali slovenske ni nobene.

Naj bo dovolj za danes, pa se morda še drugič spet kaj oglasi. Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice tega lista.

Joseph Gradišnik,
527 Burbanks Ave.

ka. Iznal sem, da mi to dosti pomaga pri striženju, kajti lasje se vam pri tem pričnejo ježiti.

Njegova slabost.

— Kaj pa vas je spravilo sem-taj, moj ubogi mož? — je vprašala obiskovalka jetnika v celici.

— Well, Lady, — je odvrnil jetnik, — meni se zdi, da so moje zadrege pričele, ker sem prisostvoval preštevilnim porokam.

— Aha, mogoče ste se tam naučili piti in krasti?

— Ne, gospa, jaz sem bil vedno ženin.

Naravna smota.

Prvi prijatelj: — Kaj za vruga si mislil, ko si povedal Lojziki, da sem prisoda?

Drugi prijatelj: — Za božjo vo-

Peter Zgaga

Vso noč je deževalo.

Konj privleče težak voz, izpodrsne mu in pade. Bije s kopiti, toda asfalt je preveč drsan.

Naokrog je vse polno ljudi. Vsi gledajo, zijajo. Voznik drži konja za udo in mu hoče pomagati. Toda ves njegov trud je zastonj.

Eno izmed zijal pravi:

— Pomagati moramo — in zija.

— Ubogi konj — pravi njegov sosed — in zija.

— Toliko ljudi je tukaj — pa noče nihče pomagati — pravi tretji.

On ne zija. Odkima z glavo in se odpravi naprej po ulici.

Zakaj si mi kupil tako drago vino? Jaz si ga sploh ne upam piti. Bom počakala, da bo cenejše.

Kaj je višek lenobe?

Višek lenobe je, če je človek tako len, da se niti v grobu noče obrniti.

V Alabami so linčali nekega belokozca.

Južne države pa res napredujejo. Ne poznajo namreč nobenih plemenskih razlik.

Kdor ne veruje v čudeže, je izgubil vero v človeštvo.

— Draga moja — je hropel mož na smrtni postelji — ali se res ne boš znova poročila?

— Ne, moj dragi.

— Kako si čudna! Hudiča, poroč se vendar, da bo že vsaj tvoje mu možu žal, ker sem umrl.

Ko je dal gospod beraču pol dolarja, mu je rekel:

— Tam za vogalom je tovarna. Tam potrebujejo delavce.

— Hvala lepa za svarilo — je rekel berač ter krenil v nasprotno smer.

— Mene strašno boli zob. Na vsak način moram k zobozdravniku — je rekel prijatelj prijatelju.

— Zakaj bi hodil k zobozdravniku? — se je glasil odgovor. — Tudi mene je zadnje bolel zob, strašno bolel. Pa mi je sedla moja sladka ženica na koleno ter me začela božati po obrazu. Zobobol je takoj minil.

— Bom pa še jaz tako poskusil. Kaj misliš, ali je sedaj tvoja žena doma?

Neki tajnik v Brooklynu misli, da je Jugoslovanska Katoliška Jednota dacarski urad, kjer je dovoljeno meriti kazni z dacarskim pašetom.

Ta-so-ti

to so ti

brez vesti.

Če v cerkev ne greš

in se ne spoveš

v Jednoto ne smeš.

Ta-so-ti

brez vesti

te spodi.

Sedaj so vsi Amerikanci vedno trezni. Seveda, z gotovimi rezervacijami.

Nahaja se v vsem, kar ješ in piješ. Če kurš z drvmi ali s premogom, se ne umakne. Prav dosti ga je v kruhu in v mesu. S teboj stanuje, vozi se s teboj. Spremlja te v to ali drugo deželo. Razjedati farmo in množiti dolgove. V ženskem modru je, v ženskih nogavicah, svili in volni. V tobaku je zraven, če ga kadiš ali vlečeš v nos. Najhujšemu zdravilu se ne umakne. — Kaj je to, gospoda moja?

— Davek.

Ijo! Žal mi je. Ali je to mogoče skrivnost?

Neprestan opomin.

Mož (proti ženi, ki gre na morsko obalo): — Ne pozabi name, draga duša.

Žena: — Kako bi mogla kaj takega, Jack? Valovi zvane ponoči prav tako kot tvoje smrčanje.

Umri je

v Baču pri Kuzaku eden najboljših fantov 21letni Ferd. Tomič.

Mirovna pogodba z Avstrijo odobrena v italijanskem parlamentu.

Italijanska zbornica je končala razpravo o zakonu na naknadno odobritev saintgermanske mirovne pogodbe. Zakon je bil sprejet s 170 proti 58, pri čemer silno pada v oči malenkostno število nasprotnih glasov, ko vendar soocialni demokratje, ki so po svojem prvak Trevesu celo predlagali, da naj se mirovna pogodba ne odobri brez predloženega plebiscita prizadetega prebivalstva, štejejo 156 glasov. Trevesov predlog, o katerem se je vršilo pomenko glasovanje, je bil odklonjen s 177 glasovi proti 59. Zbornični predsednik je v imenu zbornice pozdravil nove italijanske državljane, tirolske Lahe in Nemece, ki v zmislu tega zakona pripadajo k Italiji. Iz razprave ni bilo omeniti dvjaka Salvemennija, ki je ostro grajal razmere, ki jih je ustvaril D'Annunzio na Reki, in zato žel celo kopo najsirovejših psov od strani nacionalcev, kakor: norec, osel in celo "Hrvat". Govorniki katoliške ljudske stranke so zahtevali isicer, da naj vlada čuva koristi Italije in upravičene njene zahteve, da naj pa njeno delovanje gre za to, da se doseže iskren in trajen mir. Poslanec Varsallo, ki je bil osebo v Dalmaciji, na Reki in v ostalem našem Primorju, je povdarjal, da je ljudsko razpoloženje v Dalmaciji proti Italiji in za Jugoslavijo, na Hrvaškem pa da je mržnja proti Italiji manjša, na kar da se mora ozirati vlada pri usmerjanju svoje jadranske politike. Socialno demokratski govorniki so vsi povdarjali, da se aneksija — govorilo se je seveda le o zakonu, ki se nanaša na Tirolsko — ne sme izvršiti brez predloženega plebiscita prizadetega prebivalstva. Poslanec Cosattini, branilec in znanem vodnjanskem procesu, ki se je vršil pred tržaškimi vojaškimi sodiščem, je zahteval najširšo amnestijo za naše zasedeno ozemlje, poslanec Treves pa je izjavil, da bo le tedaj zagotovljen miren razvoj balkanskim narodom, če se zvežejo v balkansko zvezo od Jadrana do Bospora. Splošno se je priporočila vladi čim hitrejša rešitev jadranskega vprašanja. Minister za zunanje stvari, conte Sforza, je med drugim dejal, da aneksija Trsta ni še mogoče, ker bi se tako drugi Italijani, ki se nahajajo v enakem položaju, smatrali potem po pravici kot manjvredni, ako bi istočasno ne pripadli Italiji. Giolitti je izjavil na Cosattinijevo zahtevo amnestije, da Italija v zasedenem ozemlju ne more izvajati nikakršnih suverennih pravic, da pa bo vlada stvar proučila in morla nademestila vojaške oblasti s civilnimi. Izjavil je tudi, da se zbornica ne more sklicati pred novembrom, ker bo septembra mesec zboroval senat, oktober pa je potreben vladi za pripravo zakonodajnih del. Zbornica bo imela tako poltretji mesec počitnice.

Ban Laginja in škofi.

"Riječ SHS." ostro napada bana Laginja in bivšega podbana dr. Potočnjaka, ki sta nudila katoliškim škofom pomoč pri preganjanju reformističnih svečnikov v Hrvatski, ki delujejo v interesu jugoslovanske ideje in ašega narodnega ojačenja. "Riječ" pravi med drugim: V istem času, ko nudi državna vlada škofom pomoč pri preganjanju reformističnih duhovnikov, je slepa za počenjanje črne internacionale, ki je v zadnjih dnevih imela svoje slavje ali svoj "tabor" v Mariboru. Neprijatelji naše države in jugoslovanske misli sploh, do kosti še črnomeni Napotniki in Šariči, ponosno dvigajo svoje glave in na stotine mladih ljudi z verskim fanatizmom navdušujejo za črno internacionalo in za boj proti vsemu, kar se imenuje narodno "jugoslovansko". V istem momentu, ko se pripravljajo ministri sabračkaja dr. Korošec na nov udarec v 100 odst. povišanjem železniških tarifov, daje isti ministri stotinam klerikalnih posvetnikov orlovskega tabora polovične vozne karte, seveda ne na škodo in račun bogatih škofov in popov, marveč na škodo revnih davkoplačevalcev.

Kje sta moj mož ALOJZIJ ROZMAN in hči MAKSI, ki je prišla letos v aprilu iz starega kraja? Seznanla sem, da se je nastanila v Aliquippa, Pa. Prosim enjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sama oglasi. — Josephine Roman, 323 Beekman Ave., Bronx, New York City. (16-17-9)

Za okrevajoče.

Bolnika se ne zdravi uspešno s tem, da se mu predpiše zdravilo tokom hudega napada bolezni, ampak tudi, da se regulira njegovo dieto, njegove na vade, dokler dobi prejšnjo moč in živahnost. Dobivati mora redno hrano. Njegova moč se hitro vrača, če se mu daje redno pripravov toniko za podporo njegovih prebavnih organov.

Slavish Crown Bitter Wine Tonic

je najboljša v tem oziru. Pomiri tek, pomaga prebavi, ojači živce, zavaruje zdravo okrepitveno spanje ter je velika pomoč pri dobavi moči ter po-stavnosti. Naprodaj v prvovrstnih lekarnah. Če vas vaš lekarnar ne more zadovoljiti, pišite naravnost nam.

J. B. Scheuer Company
17 W. Austin Ave
Chicago, Ill.

Farne na prodaj v državi New York.

160 akrov jako rodovitna zemlja, 18 glav živine, 4 konje, čez 50 ton mrve, in vsi drugi prideki hiša 10 sob tekoča voda v hiši in nova sajlo (silo), 3 milje od East Worcester, telefon v hiši in veliko jablanovih dreves, cena \$7800; takoj se plača \$3800 in drugo \$200 na leto in obresti po 5%.

10 akrov eno miljo in pol od East Worcester, zraven drugih Slovencev, lep jablanov vrt, hiša 6 sob in štala za 2 konja in 2 krave, 2 akra gozda, cena \$1200, takoj se plača \$700 in drugo na lahka odplačila.

Imam še 15 drugih farm naprodaj, praznih, z orodjem in živino.

Rojaki pridite sedaj farme pogledat, boste videli, kaj vse tukaj raste, in kako je tukaj rodovitna zemlja. Sedaj se gre lahko po farmah in na zimo in spomlad se gre težko ker so ceste mokre ali pa s snegom zasute. Kar se tiče cenikov, jih letos ne bom imel, ker letos nimam farm naprodaj toliko kot pa sem jih imel lansko leto. Toraj rojaki kupite farme sedaj dokler se vam nudijo lepe prilike tukaj je sedaj naseljenih 42 slovenskih družin, in cena zemlji gre gor.

John Zulich

EAST WORCESTER,

NEW YORK.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1909.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1909.

Glavni Urednik: MICHAEL ROVANŠEK, Box 179, St. Louis, Mo.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 109, Fair Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Box 109, Fair Avenue, Lorain, O.
Blagajnik: GREGOR HERŠČAK, Box 109, Fair Avenue, Lorain, O.
Blagajnik neposrednih davatela: LOU B. COZZELLO, 6124 N. 1st St., Chicago, Ill.
Vrhovni Urednik: DR. JOE V. GRAHEK, 948 E. 1st St., St. Louis, Mo.
Nadzorniki: JOHN GOUZE, Ely, Minn.; ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M, So. Chicago, Ill.; IVAN VAROGA, 6124 N. 1st St., Chicago, Ill.

Vse stvari tiskajo se uredništvu kakor tudi denarna polnjenja se po polnjenju na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predstelnika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse administrativne stvari se naj pošiljajo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na celotni pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V blagajni ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolnišniški podporni odbor, in pomembna je izplačila za nadpovratni milijon dolarjev. Jednota daje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v mladinskih oddelkih. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah, tam, kjer jih še ni, pripravljamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

Poročilo Dohodkov in Izdatkov MLADINSKEGA ODDLEKA J. S. K. JEDNOTE.

Od 31. decembra 1919. Do 30. junija 1920.

DOHODKI.

Št. dr.	Št. mlad.	Pristop.	Assesment.	Skupaj.
1.	228	2.25	207.90	210.15
2.	79	.75	66.75	67.50
3.	19	.25	18.45	18.70
4.	21	1.75	16.80	18.55
5.	1	.25	.75	1.00
6.	33		29.55	29.55
9.	18		16.20	16.20
12.	16	1.00	11.55	12.55
13.	73	1.25	64.55	65.80
16.	92	.50	83.40	83.90
18.	92	.50	86.10	86.60
19.	66	.75	58.80	59.55
20.	68	.50	60.30	60.80
22.	64	1.75	53.25	55.00
25.	14	1.75	6.90	8.65
26.	68	1.00	60.00	61.00
27.	5		4.50	4.50
29.	114	2.25	100.05	102.30
30.	46	1.00	39.75	40.75
31.	28	.75	24.75	25.50
32.	21	1.00	16.85	17.85
33.	55	1.00	48.15	49.15
35.	19	.25	19.50	19.75
36.	177	3.00	152.70	155.70
37.	162	1.75	145.20	146.95
39.	88	2.50	73.65	76.15
40.	52		47.95	47.95
41.	32	.25	28.20	28.45
43.	5	1.25	2.25	3.50
45.	157	2.50	136.50	139.00
49.	20		18.00	18.00
51.	3		2.70	2.70
52.	16		15.30	15.30
55.	79	1.00	69.60	70.60
57.	53		49.05	49.05
58.	25		23.10	23.10
60.	15	1.00	12.90	13.90
61.	78	3.00	64.20	67.20
64.	1		.90	.90
66.	30	1.75	24.15	25.90
68.	52		45.90	45.90
69.	8		7.20	7.20
70.	46	.75	42.45	43.20
71.	23	1.00	16.45	17.45
75.	27	.25	25.10	25.35
76.	18		16.20	16.20
77.	8		7.20	7.20
79.	18	2.50	6.70	9.20
81.	19	.50	16.80	17.30
82.	1		.90	.90
85.	42	2.25	31.80	34.05
86.	37	.75	31.65	32.40
87.	7		6.60	6.60
88.	3		2.10	2.10
94.	97	1.00	87.30	88.30
99.	55	.25	49.35	49.60
103.	18	1.00	15.90	16.90
104.	21	1.25	15.55	16.80
105.	11		9.90	9.90
106.	1		.90	.90
108.	51	.25	45.15	45.40
110.	69	1.25	60.75	62.00
114.	80		72.75	73.00
116.	60	4.00	48.00	52.00
119.	17		15.30	15.30
120.	16	.50	14.70	15.20
121.	27	.25	23.60	23.85
122.	52	3.50	41.85	45.35
123.	22	1.50	17.40	18.90
124.	23	.25	20.55	20.80
125.	16	.75	12.30	13.05
128.	23		19.95	19.95
129.	24	3.50	12.45	15.95

Skupno število otrok 3225
 Skupni dohodki od društev \$66.00 \$2,801.85 \$2,867.85 385 E. 165 St., Collinwood, Ohio.

IZDATKI

Izplačano za pogrebne stroške sledečih umrlih otrok:
 Louis Fortuna, No. 3145, od dr. št. 18 \$ 100.00
 Julia Lampel, No. 3250, od dr. št. 36 100.00
 Anna Peterel, No. 2738, od dr. št. 33 100.00
 Louis Mikar, No. 3102, od dr. št. 122 100.00
 Albina Koren, No. 3428, od dr. št. 37 100.00
 Albin Krznich, No. 3575, od dr. št. 37 100.00
 John Sprohar, No. 2681, od dr. št. 26 100.00
 Joe Pucelj, No. 649, od dr. št. 85 100.00

Skupna svota izdatkov. \$ 800.00

PREGLED DOHODKOV IN IZDATKOV.

Preostanek dne 31. Decembra 1919 \$ 9,616.37
 Šest mesečni dohodki 2,867.85
 Obresti od bančne uloge 124.50
 Obresti od vojno-varčevalnih znamk 12.00
 Dohodki skupaj \$11,820.72
 Izdatki skupaj 800.00
 Preostanek dne 30. junija 1920 \$11,820.72

Denar je naložen sledeče:
 First State Bank of Ely, Sav. Acct. 3% ob. \$10,938.72
 Sedanja vrednost vojno-varčevalnih znamk 882.00
 \$11,820.72

Pregledano in potrjeno v Ely, Minn., June, 1920.
 John Gouze, I. nadzornik. Michael Rovanshek, gl. predsednik.
 Anthony Motz, II. nadzornik. Joseph Fislher, gl. tajnik.
 Ivan Varoga, III. nadzornik. Geo. L. Brozich, gl. blagajnik.

Zakaj potujejo Amerikanci ponoči.

Poroča Henry W. Nevins.

V Manchester Guardianu je izšel naslednji članek:
 — Vsi Amerikanci potujejo ponoči. Domnevam, da delajo to radi, da se izognejo reklamam, ki jih je vse polno ob železniških progah. Človek bi rad dosti pretrpel, da se izogne velikanskim deskam, ki vas povzljajo, da živite Gortons Codfish, no bones! — ter druge kričeve reklame istega kalibra.
 Vsled tega so Amerikanci in tudi angleški obiskovalci prisiljeni potovati v temi ter se splaziti v majhne predale, stoče v vrsti, eden nad drugim skozi celi voz, ter zagrnjene s težkimi zagrinjavami. Potniki morajo ležati v zaduhlem zraku skozi dolge ure noči ter spat ali pa prisluškovati jokanju otrok ter karanjem mater, dokler ne pride zjutraj črna strežaj ter oznani imena mesta. Tedaj je čas splezati iz predala ter se umiti. V tako stanje je spravila trgovska

NAZNANILA.

Brooklyn, N. Y.
 Slavnemu članstvu društva sv. Petra št. 50 JSKJ. se tem potom uradno naznanja, da se bo prihodnja redna mesečna seja vršila v soboto 18. septembra v navadnih prostorih 92 Morgan Ave. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Prijazno vam bomo cenjene člane, da se blagovolijo te seje v obilnem številu vdeležiti. Prosim tudi za bolj redno plačevanje assesment. Znano vam je, da pri Jednoti ni izgovora. Tudi tam ne vprašajo, koliko članov je bilo pri seji, ampak razpisani assesment se mora poslati tako, da pride do konca meseca v Jednotni urad. Ako članov ni pri seji in ne plačajo assesment, od kod pa naj se vzame za poslati na Jednoto? Prosi torej za bolj točno plačevanje. Vsak naj bi storil, kar določajo Jednotina pravila stran 80, člen XXVI, točka 266, pa bodo prošnje in opomini odstranjeni.
 Z bratskim pozdravom predvami vam tajnik F. G. Tassotti.
Collinwood, Cleveland, Ohio.
 Naznanja se članicam društva Marije Vnbovzete št. 103 JSKJ., da ne bo seja v nedeljo zaradi birne. Prošnje ste, da pridete v pondeljek 20. septembra ob 7. uri zvečer na sejo v Slovenski Dom, 15810 Holmes Ave. Želim, da bi se vse vdeležile te seje. Če je vam mogoče, dobite vsaka vsaj eno novo članico. Torej na svidenje na prihodnji seji 20. sept!
 S sestrskim pozdravom Agnes Krall, tajnica.

Na vrhu visoke planote, stoje poslopja različnih fakultet krog podgovatnega "campust" ali dvorišča. Na vseh straneh planote so strmi obronki in vrelci tečejo vse povsod v dolino. S planote se zira človek na široko dolino in se vse vdeležile te seje. Če je vam mogoče, dobite vsaka vsaj eno novo članico. Torej na svidenje na prihodnji seji 20. sept!
 S sestrskim pozdravom Agnes Krall, tajnica.

ravnost idealen za veslanje, jačanje in druge športe.

To vseučilišče je pravi paradiz za mladino. Deklice in dečki žive tam v polni prostosti ter se jim tudi najširše vzgoje. Ne poznajo natančnega števila dijakov, a v zadnjem času se je število deklic omejilo na tisoč, kajti preveč jih je prihajalo in dečki so se pričeli pritoževati, ker so jih deklice tako pogosto porazile pri skušnjah in ker so morali vedno nositi sveže ovratnike ter se posluževati čistega jezika.
 Poleg raznih fakultet je še neko posebno poslopje za domače industrije in nadaljno, posvečeno moderni živinoreji. Te važne panoge se je v mojem času popolnoma zanemarjalo na Oxford vseučilišču.
 Dijaki imajo na razpolago tudi družabne hiše, kjer se zbirajo ob prostih urah ter se po svoje zabavajo.

Zagorski komunisti.

Dne 8. avgusta bi se moral vršiti v kinematografu "Helios" javen ljudski shod z dnevnim redom "Reakcija v Jugoslaviji", na katerem bi imela nastopiti kot govorniki komunisti Radošević in Delić. Zanimanje za shod je bilo precej veliko in je došlo najmanj 1000 poslušalcev. Ž v noči od sobote na nedeljo so se pojavili v mestu šapirografirani letaki, v katerih se nazivljata Radošević in Delić za izdajalca komunizma. Ti letaki so se končali s klicem: — "Smrt izdajalcem!" — Ko je sklicatelj Brudnjak otvoril shod, je povzročila skupina udeležencev v dvoranj velik hrup. Ko je stopil na govorniško mesto prvi govornik Delić, je postal hrup še večji. Razgrajajoči so prodrli v prve vrste ter navali na govorniško mesto in preganili s palicami in s stoli prisotno predsedstvo ter časničarje. Napadaleci so navali tudi na uradnega zastopnika, na katerega je padlo več udarcev s palico in katerega so raztrgali tudi suknjo. Napadali so tudi Delića samega, ki je bil ranjen z nožem v prsi. Dobil je tudi več udarcev s trdimi predmeti po glavi, tako da je obilila kri. Ranjenega Delića so odpeljali tovariši domov. Velika večina zborovalcev je proti temu protestirala, nakaar je bil shod razpuščen. Nato je nastopil še govornik Gjuro Cvijić, ki je odobral ta napad, obenem pa izjavil, da vodstvo vendar tega napada ni aranžiralo. Obenem je pozval prisotne, naj se odzovejo pozivu likvidacijskega odbora komunistične stranke v Zagrebu, ki bo v kratkem sklical javen shod z istim dnevnim redom.

Kijev v vojni

Nobeno mesto ni v svetovni vojni tolikokrat preživelo bojnega navala kakor Kijev. To mesto je bilo tekmo treh let 12 krat izgubljeno oziroma osvobojeno: 1. Meseca oktobra 1917 je Kerenskijska armada meho iztrgala anarhistom; 2. dne 2. decembra so Ukrajinci pregnali Kerenskega; 3. meseca januarja 1918 so po 2 mesečnem obstreljevanju mesto zavzeli boljševiki; 4. meseca februarja so boljševiki pregnali Nemci; 5. meseca aprila je hetman Skoropadski vrgel ukrajinsko vladno; 6. meseca novembra je hetman pregnal Petljura; 7. meseca januarja 1919 so Petljuro pregnali boljševiki; 8. meseca avgusta je mesto osvojil Denikin; 9. v mesto vdero galitski Ukrajinci a jih vržejo zopet ven; 10. meseca oktobra so pregnali Denikina boljševiki in zasedli mesto; 11. letošnje pomlad so osvojili mesto Poljaki; 12. boljševiki so premagali Poljake in znova zasedli mesto. Ali ostane pri tem, je še vprašanje.

Hišica.

VILKO MAZI.

V mladosti se naklati v dušo vse polno sanj, ki se drže človeka kakor klop, da se jih v življenju le izteka otrese. Ali komaj se otrese ene, se pojavi dvojica, troje novih.

To so tiste sanje, ki se jih nekateri domislijo v dozorelih letih komaj s filistrskim nasmehom, drugi pa sa prepričani do konca dni, da je večina teh sanj življenju tako potrebna, kakor sladkor v kavi ali gnoj v gredi. Med poslednje bi po pravici prišle pokojnega profesorja Komidarja.

Dokler je bil še študent, je koval več ali manj ponesrečene verzice, ki so se jih uredniki bali in izogibali kakor vrag križa. Kasneje je pisal črtice in novele, kjer je bilo več pomisljajev in pik neč besel. Tudi s temi "umotvori" ni mogel prek uredniškega koša. Ko pa ga je neko uredništvo nahrnilo na platnicah: "Za pet ran božjih vas prosimo, da nam vbo-goče prizanesete z vašimi budalostmi!" si je dejal s polnim prepričanjem, da so uredniki "stare-kopitne trape", ki nimajo niti pojma o "moderni lepoti", in je sklenil: "Če mislijo — seveda, da sta narodu dovolj Prešeren in Levstik, tedaj ni vredno prerokanja."

In res so imeli posled uredniki blažen mir — vsaj s Komidarjeve strani. Svoje "pesniške iskre" je kresal odsej pol ljubavnih pismih. Pa tudi v ljubezni ni našel sreče. Ni se lovil za tisočaki in premoženjem, kakor delajo to tisoči in tisoči "banalnih materijalistov". Hrepenel je samo po idealni ljubezni, po tisti ljubezni, ki "železne duri prebije". Iskal je žensko, ki bi ga popolnoma razumela, ki bi mogla postati z njim ena duša in eno telo... Zaman! Od nikoder je ni bilo. Kjerkoli je potkal, povsod se je odzvala grda sebičnost: Daj in ne jemlj! Kaj ideali! — Ampak mastna služba in rejeno življenje!

Ko je Komidar zdvomil tudi nad idealno ljubeznjo, je postal pohleven realist. Zahotelo se mu je po notranjem miru. Saj mu je bilo tačas že petintrideset let — čas, da krene življenje na prida-pot. Pomislil je: "Čemu gonja za glu-pim svetom? Pol življenja sem za-frekal za druge — pol naj pa o-stane meni. Mir, mir bodi moj po-slednji ideal!"

In kakor je pomislil, je skle-nil in storil. Stopil je v sree in ne-usmiljeno pometal iz njega vso tisto malikovalsko šaro, ki ga je bila ukanila za pol življenja. Samo eni stvari je prizanesel, tisti ponižni sanji, ki je doslej vsa skromna čejela v poslednjem ko-tičku sree — sanja o lastnem do-mu. Tej sanji je izročil zdaj okna in duri svojega sree.

Že v prejšnjih letih ga je zaje-lo včasih kopnenje. Da bi si po-stavil na samotni ponižno kolibo in bi se v umaknil zlobnemu, sebič-nemu svetu. Ali to kopnenje je bilo kakor v megli, nejasno in brez obrisov. Oglasilo se je le najmogoč, za trenutek, skoro ne-zavedno, večnoma takrat, kadar je doletelo Komidarja novo raz-očaranje. In je ngasilno, ko je to raz-očaranje zabrisala nova o-ma-na. Zdaj pa se je oklenil tega ti-hega tolažišča z vso hvaležnostjo.

"Mala hišica na samoti, daleč od burnega življenja, čisto majč-kena in nekaj zemlje okoli. Vsaj za par let, da bi jih obdelal po-svoji volji in v božjem miru. Da bi vsadil nekaj deves in zgradil uljnak. Droben bister potoček za hišo, tik uljnaka. Tja bi si posta-vil klopec, posedel na njej v urah oddiha in se ob žumetju čebel in

vode vdajal vseblagoslavljajoče-mu miru...."

Kadarkoli je bil prost in je bil prost in je bil lep dan nad me-stom, je vzel nahrbtnik in palico ter romal po samotah do poznega večera. Iskal je kraja, kjer bi mo-gel urcničiti svoj poslednji ideal. Ir če je našel tak kotichek, je pre-bil v njem po cele ure v neposipi nasladi. Meril je s koraki: toliko za hišo, toliko za vrt, tam za ulj-njak, tam klopec.... Na čemer-nem obrazu je bil zaleskela otroš-ka radost, metulj na osatu.

Včasih je stopil celo do kmeta na polju in ga po nerodnih ovin-kah izpraševal, čezav je oni pro-stor, je-li naprodaj in koliko bi veljal?

Kadar pa je bilo slabo vreme, je študiral doma kopo vsakovrst-nih načrtov, ki si jih je bil naročil iz nemških knjigarn. Bile so to večje ali manjše v se koloriranim pročeljem in s tlorisom. Toda no-ben teh načrtov mu ni ugajal, ker ni odgovarjal njegovim že-ljam, ki so hotelo čisto drug slog in drugačno razporedbo prostora. Komidar je hotel nekaj čisto pre-prostege, a predsem nekaj samo-niknega, nekaj takega, česar ni gradil še nikoli noben zidar. Imel je tudi več strokovnih knjig, ki so mu dajale natančne podatke o gradbenem materijalu, o njegovi vrednosti in cenah, o stroških za delo in delavce. Tako je risal po svoje in gradil v duhu, kakor naj bi hišica najprimernejše odgovar-jala kraju in legi. Pa je spet pre-narejal in poravljal osnutke in si prigovarjal:

"Dokler je samo v duhu in na papirju, je še zmerom čas za ko-rekture. Dozoreti mora. Nočem, da bi me kdaj grevalo, ko bi bilo že prepozno in bi šel moj posled-nji ideal k vragu...."

Zato je še zmerom iztikal za no-vimi kotichek, še prikladnejšimi njegovim tihim sanjam, in koval nove načrte.

Čez osemnajst let je bil že sko-ro zadnji list poln.

"Devet tisočakov. Skoro bo za-dosti. Odločiti se bo treba, umi-rovljenje se bliža, starost!"

Pa je izbruhnila vojna. Požrla je delavce in zaustavila delo.

"Saj bo kmalu minilo!" se je tolažil. "Še nekaj glavnice in o-brestiti se bo nabralo."

Ali vojna se je vlekla iz mese-ca v mesec, iz leta v leto, v samo reskončnost. Vrednost denarja je od dne do dne padala, hranilnice so znašale obrestno mero.

Profesor, ki je bil medtem že vpokojen, je začel obupavati. Po-kojnina je ostala daleč za blazno naraščajočo draginjo, in dasi je skoparil, mu ni ostalo niti vinar-ja. Vsak dan bednejša perspek-tiva....

Naposled se je ga je lotila ne-varna in dolgotrajna bolezen. Za-teči se je moral k starim prihran-kom — v "Lastni dom", da je mogel plačati zdravnika in zdra-vila. Kakšna svota! — Dvatisoč kron! — Kdaj jih vrne "Lastne-mu domu"? — Če se bolezen po-vrne? —

"Poslednji ideal se ruši, pade, izginja. — Strašno! Neznosno! — Nikoli lastne hišice in gruče zemlje, da bi jo po svoje —"

Razjokal es je bedni, ogoljufa-ni mož.

Oni dan sem hodil po pokopa-lišču med dolgimi vrstami novih grobov. Tam je stal preprost ka-men in sem čital:

"Tu je moj
 "Lastni dom".
 Kar mi ni življenje dalo,
 dala mi je blede smrt:
 hišo imam zdaj in vrt....

Profesor Komidar.

Naši mali!

Spisal Ksaver Meško.

Je pač tako z otroki kakor s solnčnimi žarki: včasih so nam solni in prijetni in sitni, in vendar jih imamo vsi radi. Grem včasih v šolo, kakor bi šel v mesnico, včasih mi je spet skoro potrebno, da se med mladimi srei in nedolžnimi dušami razvedrim. Zakaj to je resnica: največji originali, najbolj zanimivi ljudje na svetu so veliki in majhni otroci; starci, starke in deca. Čim manjši, bolj učenju in znanju še neostroženi, tem originalnejši.

Sedita mirno, vdana v svojo usodo, da marata dnevno prebiti tri, štiri ure v šoli; a ne odgovorita nikoli nič. Pol ure jima lahko prigovarjam na vse mogoče načine, lepe in grde — izgubljen trud! Noheden ne odpre ust. Niti ne nasmejljata se, če jima po vseh dolgih in mučnih poizkusih zagrozim: "Ti, tebi bodo usta skupaj zrastle, kaj pa potem? Še jesti ne boš mogel." Drugi se hihetajo in kričijo: "Lena sta tako", a ona mirna, kakor ju ves svet ne bi čisto nič brigal.

Komaj kak korak odstopim, sediš čimolasec spet resen in strog na koncu klopi in drži mali roček pokorno na klop. Zagorelemu Črnogorecu pa že kima glava na prsi in mu čez nekaj hipov priklama čisto na klop. Po šoli zasumi: "Hi spi!" Pogledam ga, smili se mi: "Pustite ga, naj spi!" Vprašam sestro: "Pa doma tudi vedno spi?" — "Tudi." Čudim se: Tako krepak in zdrav, pa venomer spi. A morda mu ravno to obilno spanje daje to sveže zdravje.

Ves drugačen je mali Sluderman v drugi klopi. Temu se kar bliskajo oči, kadar razlagam. Na klop se nasloni z rokami in s prsi, da mi je bližje in bi bolj slisal. Ni še vpisan v katalog, ker mu še ni šest let. A hodi v šolo že od Velike noči sem. Joka doma, če ga ne pustijo. Zapišni si vse. Če kdo česa ne zna, zamahne z malo roko po zraku in vzkligne glasno: "To sem jaz že davno znal!" In izpolnjuje, kar ga učim. Ne le, da pri molitvi drži roke sam zgledno, doma uči druge, kako jih naj drže. — Radoveden sem, kaj bo nekdanj iz njega.

V prvi klopi sedi še Svetnik, majhen, a živ. Ta mi vedno pove kaj o svoji obleki. Da zdaj nima čevljev, a drugo obleko da ima; klobuk pač en sam, in še ta ni posebna lepota. Kadar bo imel čevlje, bo prišel v cerkev. Bese ga da ga ne puste.

Tik njega majhni Tof. Služi z mano vred. Če ga vprašam, pač odgovori, a tako sramežljivo in skrivnostno, da ga menda še sosed Svetnik ne sliši. V zadnji klopi sedi njegov večji brat, podjente in od sila pogumen. Tudi ta služi z materjo.

Zagleda se zadnjič nekoč dvojce deklet skozi okno, za njima druge. Nastane tiho šepetanje, pridržano nasmevanje. Glava za glavo, pogled za pogledom se obrača proti oknu. "Tof orje!" zaseka hipoma radosten, napol smejoč se glas v napeti, s silo kročeni nemir. Haló po vsi šoli! Mali Sluderman skoči na klop, zaploska z rokami in vpije: "Tof orje!"

Pogledam skozi okno. Res, Tof orje. Vola stopata počasi, deklica, za spoznanje večja od Tofa, ju gonit. Tof je ves vključen nad plugom, krčevito drži plušnici, ki ga svojeglavo premetavata od leve na desno, od desne na levo. "Pravzaprav orje plug s Tofom", sem pomislil in sem se moral sam smejati, ko se je radostila vsa šola: "Tof orje!" Sluderman je stopil povsem gor na klop, kričal z rokami in se na glas smejal: "Tof orje!" — "Pa nisi še nikoli videl koga orati?" ga pokaram. "S klopi, sicer boš ti oral s svojo glavo, če padeš." — S poukom pa je bilo tisti dan pri kraju. Vsem je zmešal misli in razpršil zbranost nesrečni Tof, ki je oral v potu svojega obraza, ko so njegovi vrstniki lepo mirno sedeli v šoli in se mu smejali.

Da ne zabim Henrika. Tega bi bilo posebno škoda! Kakor vidite kakšnega poučnega kratkohladičnika na sliki ali razglednici, prav tak je: s širokimi hlačami, ki mu segajo malo pod kolena, na glavi majhen slamek s posevno povešanimi kraji. Samo ta klobuk ima, zato, pravi, ne more v cerkev. In ker mora pasti dve svinji, ne more v cerkev. Ti svinji sta, kakor spoznavam iz njegovega precej nejasnega in zmedenega govorjenja, gorje njegovega življenja. Sirota je. Iz gole dobrote so ga vzeli nekje v hišo. — Križ dela velikanski, četr metra se na vsako stran čela. Drugega ne zna ničesar. Če ga vprašam: "Henrik, ali znaš to?" odkima zelo odločno, se široko nasmeji in odkrito pove: "Nak, nič." — "Kaj pa potem znaš?" — "Nič." — Bog se usmili, kaj pa hočem z njim! Krega se z vso šolo. Zatoži ga kdo, da je hodil po žitu. Pa Henrik na ves glas — ne proti meni, proti tožitelju ali tožiteljici: "Nak! Ni res. Lažesh!" — "Res je, res!" — "Nak, ni res. Ti pa si me tepla." — Če vse nič ne pomaga, bridko zapoje. Povejte mi, prosim, ljudje božji, kaj naj s takim Henrikom?

Iz iste hiše je njegov sosed v klopi. Pa pravi Henrik: "Ne morem v cerkev, nimam nič obleke." — "Saj imaš", ugovarja sosed. — "Nak, ni, lažesh!" — "Saj imaš", trdovratno oni. — "Nak, nič nimam." — "Pa povej, Henrik, ali imaš samo to, ki jo imaš na sebi?" — "Nak, nič nimam." — Res, kaj hoče človek s Henrikom. — Pa vprašam dalje tovariša: "Kak pa je Henrik doma? Ali uboga?" — "Nič ne uboga." — "Nak, lažesh!" — "Tih! Zakaj pa ne uboga?" — "Vedno obljubi, da bo priden. Pa mu svinji vedno odideta." — "Nak, lažesh." — Že ima oči polne solz. Je res križ z našim Henrikom...

Ne hodi še v šolo, a sreča ne večkrat, ko grem v šolo, iz šole, ali kam drugam v vas, dekletce, morda pet let staro, morda še ne. Je tudi sirota, iz dobrote v tuji hiši. Ko sva se srečala prvič, me je nagovorila in vprašala: "Ali ste vi videli kje Tofovega Hanija?" — "Ne. A kaj hočeš s Tofovim Hnijem?" — "Tofov Hani" — iz druge familije je ta, ne tisti, ki je oral — "je moj brat." — "A tako. Ta pa je druga." — O govori me vsakokrat, kadar se srečava: "Kam pa vi?" — "ta" — posebno povdarja — "greš?" — "Povem ji in vprašam njo: 'Kam pa ti?'" — "Po cigaretenpapir." — To je menda njeno poglavito delo, da hodi gospodarju kupovat papirčkov za svačice. O, skoro bi ji bil storil krivico! Vprašam ji pred nedavnim — seveda je nesla spet papirčke: "Kaj si pa danes delala?" — "Steljo sem napravljala." — Sakramiš, to mi je zbudilo res spoštovanje v sreči: steljo je napravljala. Malo je manjkalo, na nistem zelo spoštljivo snel klobuka pred njo.

Pa je tu še Nande, sinček organistov, ministrant, z očmi kakor dva črna, črna oglja. Povec je, da je veselje — še očetov harmonij včasih obdeluje, da je kaj — in voditelj jugoslovanske stranke med mladino. — Opravljal sem nedolgo tega v cerkvi brevir. Pa odmevajo v moje psalmoliranje sem z roba pod cerkvijo, kjer polpodne pasejo, neprestani glasovi, radostni vzkriki. Poslušal sem pol ure, jezil se skoro že, kaj da ne utihnejo. Pa stopim dol k velikim vratom, da bi slišal, kaj da imajo. In kaj je bilo? Čuj. Nande intonira z jakim glasom: "Živela Jugoslavija!" Ves zbor mladih gr in jasnih glasov navdušeno za njim: "Živela Jugoslavija!"

Zadovoljno sem se nasmešnil: "Ta Nande, ta jo razume!" — Čez čas začne Nande in ves zbor zaori za njim: Hej Slovani, kje so naše meje? Hej Slovani, kje je naša kri? Za Celovecem, tam so naše meje, Za Celovecem, tam je naša kri. Hej Slovani, kje so naše meje? Hej Slovani, kje je naša kri? Za Gosposvetu, tam so naše meje, Za Gosposvetu, tam je naša kri... Sem v cerkev, doli čez vas se razlivajo sveži, veseli, od navdušenja kipeči mladi glasovi. Ko sem nadaljeval brevir, mi je

Republikanski predsed kandidat Harding se rokuje z generalom Weddom, ki je propadel pri volitvah, ko je kandidiral za isto mesto.

O zaroti proti Venizelosu.

grškemu ministrskemu predsedniku in velikemu državniku, piše francoski tisk ves čas z velikim zanimanjem. Vse podrobnosti atentata, zaslišavanja zarotnikov in vse spletke kralja Konstantina proti Venizelosu med vojno se natančno obravnavajo. Zarotniki so sila redkobesedni, odgovarjajo mirno in hladno. Ko je bil zaslišan zarotnik Kiriakis in so ga vprašali, jeli imel namero, usmrčiti Venizelosa, je odgovoril: — "Vsekakor. Venizelos je propast Grčije. Izdal je kralja in domovino." — "Steli delali iz lastnega nagiba?" — "Dobili smo navodilo, da ga ubijemo in sklenili smo, da to napravimo." — "Kdo vam je dal to navodilo?" — "To je naša tajnost." — Pomorski poročnik Zerepis, ki je povzročitelj atentata, je odgovoril le to-le: "Jaz sem odgovoren le svoji vesti". Njegov drug je dodal: "In našemu kralju. Živio kralj Konstantin!" Pariško časopisje je splošno mnenja, da so zarotniki pristali one stranke v Grčiji, ki hoče spraviti kralja Konstantina na prestol. Že za časa konference v Spa in San Remo je morala policija strogo paziti na osebno varnost Venizelosa. Sedaj je odkrila različne sumljive spise in načrte zarotnikov. Središče zarote je v Genovi, Zenevi in v Berlinu. Pomor Venizelosa bi moral izbruhniti v Grčiji prevrat, ki bi ga vodili agitatorji, plačani od kralja Konstantina. Proti Venizelosu so se izvršile že neštete zarote, toda vse so se izjalovile vsled velike paznje mednarodne policije. Tako je že leta 1917 odkrila švicarska policija zaroto, retirana sta bila dva agenta kralja Konstantina, ko sta se odpravljala v Grčijo. Onadva sta bila tedaj sama izjavila, da mislita umoriti Venizelosa. Leta 1918, po sklepu premirja, je bil aretiran v Londonu Grk, ki je priznal, da ima isti namen. Dva meseca pozneje se je preprečil zopet atentat na Venizelosa v mestecu Banjoles, kjer se je mudil grški državnik.

Radikalci in Pašič.

Radikalci še vedno trosijo vesti o povratku Pašiča v Belgrad, kar naj pomeni toliko, da bo on četvil novo vladno. Kombinacija s Pašičem ni uspela pa le takrat, ako bi se on in njim cela parlamentarna zajednica prilagodili stališču demokratov tako v vprašanjih agrarne reforme in izvoza, v katerih dveh vprašanjih demokrati nikakor ne morejo popustiti. Ker pa je parlamentarna zajednica zavzela naravnost protinardno stališče, ni upati, da bi tudi kombinacija s Pašičem mogla roditi uspeh.

med veličastne speve, med mogočne slike Davidove zvenelo venomer: "Živela Jugoslavija!" — "Hej Slovani, kje so naše meje? Hej Slovani, kje je naša kri?" — Pa sem mislil in molil: "Sprejmi, Oče nebeški, današnji brevir za našo Jugoslavijo in za mladi njen naraščaj. Daj, da ostanemo ta sreča tako navdušena in goreča, pa bomo mogli reči z mirno gotovostjo: Jugoslavija bo živel!"

Razne vesti.

Sporazum med Grško in Italijo. Italjansko časopisje je dobilo iz Pariza poročilo, da je došlo med italjansko in grškov lado do naslednjega sporazuma: 1. Dodekanez pripade Grški. 2. Usoda otoka Roda bo rešena v 15 dneh potom ljudskega glasovanja. 3. Anglija odstopi Grški otok Ciper. — Med Grško in Italijo se sedaj vrše pogajanja o načinu, kako izvršiti plebiscit. Grška zahteva, da sodelujejo pri plebiscitu samo oni, ki so se za razgovor nahajali na dotičnem teritoriju, dočim je Italija mnenja, da mora plebiscit izvesti samo komisija Lige narodov. Grška se je obvezala, da bo dovolila Italiji arheološka raziskovanja na otoku Kosu. Glede Smirne se državi nista razgovarjali.

Mir v srednji Evropi zagotovljen z zvezo češkoslovaško-jugoslovansko-rumunsko.

Neki francoski politik, ki se je deležil sokolskega zleta v Pragi, piše v "Eclairu": Vsa francoska politika v srednji Evropi se mora trdnostno primakniti k češkoslovaški republiki, ki si je prva med vsemi priborila zaupanje v ljudstvu in so njeni voditelji v miru odpravili stari režim in ustvarili novo državno formacijo. Črpajoč iz davnih tradicij so znali republiko preskrbeti z vsem, kar jej je potrebno za življenje. Francija more češkoslovaški popolnoma zaupati. Obnova in mir srednje Evrope se zagotavlja najboljšje v trozvezi češko-slovaško-jugoslovansko-rumunski. V tej smeri se giblje tudi Benešev delovanje.

Madžarska pred vojaško in kmet-sko vstajo?

"Baranjski Glasnik" piše: Tukajšnji madžarski listi objavljajo brezimeno pismo višjega častnika madžarskega dela narodne vojne, po katerem zaključujejo, da bo v Madžarski izbruhnila vojaška in kmet-ska vstaja. Trdi se, da je ta vstaja že na pragu in da jo podpirajo samo častniki narodne vojne, ki odvrtačajo odgovornost na upravnika Horthyja in druge madžarske državnike, ki pa zopet odvrtačajo odgovornost radi belega terorja na nje. Hujskajo madžarske kmete proti gospodi, ki dosedaj še ni razdelila zemlje, dasiravno je obetala, da bo to storila. Listi trdijo, da vodilne državne osebnosti na Madžarskem brez moči čakajo izbruha te nove državne katastrofe.

Pregnani aibanski roparji.

Oddelek za javno varnost v ministrstvu notranjih del priobčuje: Načelnik okrožja Prizren brzojavlja: Dne 29. julija je več kot sto dobro oboroženih roparjev iz kličeniškega okrožja napadlo selo Ljubinje, ki leži na severni strani Šare planine. Poskušali so odpeljati živino. Domači prebivalci so se jim postavili v bran, ojačeni z orožniki, po dvehurnem boju porazili roparje in jim oteli živino. Nato je bil v tem kraju mir. Na begu preko Šare planine so roparji napadli seli Bodeč in ugrabili 400 ovac. Orožniki in prebivalci so vdrli za njimi in jim pobrali živino. Kasneje so roparji napadli vas Brod ter ugrabili

Jaji Osmanoviću njegovega sinka in mnogo živine. Prebivalci so jim kmalu vse pobrali nazaj. Nato so vdarili za njimi orožniki, ki so jih razpršili, a prebivalstvo okraja gorskega in ljumskega preži na ropare, da jim zada zadnji odločilni udarec. Prebivalci in orožniki nimajo izgub. Zahvalo dobri organizaciji prebivalstva in orožništva javlja brzojavka, da je akcija proti roparjem zaključena in da se je končala s popolnim porazom roparjev.

Italjanski humor.

Pred zaključkom poletnega zasedanja rimske zbornice je predložilo vladi kakih 200 poslancev — med njimi 25 bivših ministrov in državnih tajnikov — interpelacijo, v kateri zahtevajo, da ne sme vlada priznati vključenja Črne gore k Jugoslaviji, naj pride ta zahteva od katerekoli strani. Nasprotno mora vlada z vsemi moči podpirati pravico samoodločbe Črnogorcev. Tudi socialisti so baje vložili enako interpelacijo. Kakor je vsem humoristom znano, Italija dosedaj še vedno ni priznala kraljevine SHS. Glede jadranskega vprašanja se pa kljub temu pogaja z ministri države SHS, ki ne obstoja. Vse velevlasti so priznale jug. državo, ves vet ve, da jug. država obstoja, Italijani pa delajo interpelacije in protestirajo. To zabavo jim je treba pustiti, ker je to obenem zabava vseh opazovalcev tega hudomušnega naroda. V teh težkih časih je pa na svetu veselje zelo potrebno.

Centralna uprava in izvoz.

"Novosti" poročajo iz Belgrada, da je z ozirom na dosedanje uspehe pogajanja glede sestave nove vlade dosežen sporazum v vseh točkah, razen glede vprašanja izvoza. Demokrati zahtevajo, da naj vodi centralna uprava samo statistiko o izvozu in da naj kupuje živila samo za vojsko ter pasivne kraje, med tem ko stoji radikali na stališču, naj centralna uprava nabavlja živila za vso državo.

Nemškoavstrijska valuta.

Avstrijska krona je te dni notirala v Zagrebu 40—40,50. To se pravi, za 40 jugoslovanskih kron so dobili 100 avstrijskih.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Tiho trpeče.

Mnogo žens in mlada dekleta trpi za tifom od bolezn svojega spola. Take bolezni se ponavadi kažejo potom bolečin v križu, na stani, v ledjih ali spodnjem delu trebuha, večkratno glavobolu, vročim in hladnim spreminjanju po telesu.

Severa's Regulator

(Severa's Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjenje teh bolečin in za popravilo nerednosti vled katerih trpi žene in dekleta. To zdravilo je bilo znano in rabljeno mnogo let z najboljšim uspehom. Dobite ga pri vašem lekarju. Bodite previdni, da dobite sigurno "Severjevo". Cena \$1.25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Angleška pogodba z Jugoslavijo.

Iz Londona poročajo, da je Bonar Law govoril v poslanski zbornici o pogodbi z Jugoslavijo ter izjavil, da bo predložena Ligi narodov.

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta, dopisi iz slovenskih nasebin, novice iz starega kraja, članki politični, gospodarski, izvirna poročila iz starega kraja, črtice, povesti, roman, šaljivo satirična kolona Peter Zgaga vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	-	-	-	\$6.00
za pol leta	-	-	-	\$3.00
za mesto New York za vse leto	-	-	-	\$7.00

Najmodernejše vrejena TISKARNA

Vabila, okrožnice, plakati, koverti, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street. New York City.

